

СТАНОВИЩЕ

от доцент доктор Галина Тодорова Тодорова, доцент в департамент
„Природни и хуманитарни науки“ при ВВВУ „Георги Бенковски“-Долна
Митрополия, телефон: +359885722619, e-mail: galibs@abv.bg

на дисертационния труд на **АНЕЛИЯ КОСТАДИНОВА НИКОЛОВА**

на тема: **„ВЛИЯНИЕТО НА МЕЖДУЛИЧНОСТНИТЕ
ОТНОШЕНИЯ В ГРУПА ПРИ ИЗГРАЖДАНЕТО НА ЕКИПИ
В НАЦИОНАЛЕН ВОЕНЕН УНИВЕРСИТЕТ „ВАСИЛ
ЛЕВСКИ“**

представен за придобиване на образователната и научна степен „доктор“
Област на висшето образование 3. „Социални, стопански и правни науки“
Професионално направление 3.7. „Администрация и управление“
Докторска програма „Организация и управление извън сферата на
материалното производство“

2026 г.

1. Актуалност и значимост на разработвания научен проблем.

В настоящия момент предизвикателствата пред управляващите за ефективното използване на човешките ресурси и управлението на поведението на организацията са много и се търсят нови пътища за подобряване на уменията за междуличностни отношения, комуникация и работа в екип.

В дисертационния труд „Влиянието на междуличностните отношения в група при изграждането на екипи в Национален военен университет „Васил Левски“ се изследва и установява влиянието на междуличностните отношения в група при изграждането на екипи, да анализират проблемите в професионалната практика и възможностите за повишаване на професионалните постижения, като основния приоритет е насочен към търсенето на подходящи за съответната структура начини за подобряване на състоянието на междуличностните отношения в организацията.

Целта на дисертационния труд, поставена от автора е: чрез анализиране на организационната среда и организационния климат в структури от НВУ „Васил Левски“, да се проследи ефективността на организационните взаимоотношения и работата в групи и екипи и да се предоставят насоки за подобряване на междуличностните отношения, способността на организацията да се справи с проблеми от междуличностен характер, уменията за работата в конфликтни ситуации и постигане на по-високи нива на доверие и сътрудничество.

За изпълнението на тази научно-изследователска цел докторантката си е поставила и следните четири задачи:

1. Да се извърши теоретичен преглед на основни постановки, касаещи организационното поведение, и да се проследи еволюцията му чрез неговите три главни нива - индивидуално, групово и организационно.

2. Да бъдат анализирани, подобрени и доразвити съществуващи вече методологии за изследване на влиянието на междуличностните отношения в група при изграждането на екипи, отчитайки особеностите и спецификата на респондентите в средата за образование и наука в сигурността и отбраната.

3. Да се проведе емпирично изследване в реална среда и да се извърши статистически анализ на наблюдаваните явления и процеси, касаещи влиянието на междуличностните отношения в група, при изграждането на екипи в Национален военен университет „Васил Левски“ и различни негови структури, звена и респонденти.

4. Да бъдат открити проблемните области и да се предложат насоки за подобряване на състоянието на междуличностните отношения в група при изграждането на екипи в структури и звена от Национален военен университет „Васил Левски“.

С успешното решаване на изследователските задачи в условията на поставените ограничения, авторката потвърждава тезата в дисертационния труд, че „влиянието на междуличностните отношения в група, разгледано и изследвано през призмата на управлението на хора и организации, има решаващо значение при формирането на колективи от хора, при изграждането на екипи и тяхното ефективно функциониране“.

2. Оценка на научните резултати и приносите на дисертационния труд.

Извършените научни изследвания от автора, представени в дисертационния труд са с конкретни научни резултати.

Приносите могат да бъдат структурирани както следва:

2.1. Приноси с научен характер.

- Дообогатена и доразвита е теорията за организационното поведение, на основата на исторически, сравнителен и критичен анализ на водещите теоретични постановки, свързани със същността, характеристиките, елементите и значението на организационното поведение.
- Разработена е управленска концепция за организационното поведение, основана на връзката „индивид-група-организация“, при която връзката между индивида (индивидуални характеристики и особености) – групата (групови характеристики и особености) – екипа (екипни характеристики и особености) и организацията – (организационни характеристики и особености) е основополагаща при изследване на човешкото поведение в организациите.
- Предложена е методология на изследване влиянието на междуличностните отношения в група при изграждането на екипи в Национален военен университет „Васил Левски“, която е приложима за всички видове организации - със стопанска цел, с нестопанска цел и публични организации, които имат проблеми с изследване на човешкото трудово поведение на нива – индивид, група и организация.

2.2. Приноси с научно-приложен характер.

- Идентифицирано е влиянието на междуличностните отношения в група при изграждането на екипи в Национален Военен Университет „Васил Левски“, включващи три основни групи – академичен състав; административен състав и представители на Професионален сержантски колеж при Национален Военен Университет „Васил Левски“ (контролна група в изследването) и са изведени: социално-демографския профил на групите и екипите; характеристиките на личността и индивидуалното поведение;

спецификите на груповото поведение и груповата динамика; и особеностите на организацията и организационното поведение, на базата на проведено емпирично изследване и статистически анализ.

- Очертани са проблемите в професионалната практика и възможностите за повишаване на професионалните постижения на работещите на индивидуално ниво, ниво група и на ниво организация в Национален военен университет „Васил Левски“, чрез проведено емпирично проучване с три вида респонденти - академичен състав; административен състав и представители на Професионален сержантски колеж.

- Разработен е модел за подобряване състоянието на междуличностните отношения при изграждането на екипи в Национален военен университет „Васил Левски“.

3. Критични бележки.

По отношение на дисертационния труд, основното изложение и аргументацията на изводите нямам съществени бележки и препоръки. Считам, че целта на изследването е изпълнена.

4. Заключение.

В представения за оценка дисертационен труд на тема: „Влиянието на междуличностните отношения в група при изграждането на екипи в Национален военен университет „Васил Левски“, разработен от Анелия Костадинова Николова са извършени необходимите изследвания с които са постигнати научно-изследователските задачи.

Считам, че представеният от Анелия Костадинова Николова дисертационен труд има завършен вид и е в пълно съответствие с изискванията на ЗРАСРБ за придобиване на образователна и научна степен „доктор“.

Авторефератът е изготвен в съответствие с изискванията и отразява напълно постиженията в дисертационния труд.

В обхвата на моята компетентност и вследствие на представената библиография от автора по темата на дисертационния труд, смятам че се откроява авторският стил на докторанта и нямам информация за наличие на плагиатство.

5. Оценка на дисертационния труд.

На основание гореизложеното давам своята **положителна** оценка на представения дисертационен труд на тема „Влиянието на междуличностните отношения в група при изграждането на екипи в Национален военен университет „Васил Левски“.

Предлагам на уважаемите членове на научното жури, на докторантката - **Анелия Костадинова Николова** да бъде присъдена образователната и научна степен „**доктор**” в област на висшето образование 3. „Социални, стопански и правни науки”, професионално направление 3.7. „Администрация и управление“, по докторска програма: „Организация и управление извън сферата на материалното производство“.

01.08.2026 г.

гр. Долна Митрополия

Член на журито:

доц. д-р Галина Тодорова Тодорова

STATEMENT

by Associate Professor GalinaTodorovaTodorova, PhD,
associate professor at Department of Department of Natural Sciences and
Humanities is the main unit of “G. Benkovski ” Air Force Academy,
telephone: +359885 722619, e-mail: galibs@abv.bg

on the dissertation work by **ANELIA KOSTADINOVA NIKOLOVA**

on the topic

**„THE INFLUENCE OF INTERPERSONAL RELATIONSHIPSIN
THE GROUP ON TEAM BUILDING AT THE VASIL LEVSKI
NATIONAL MILITARY UNIVERSITY”**

submitted for acquiring the educational and scientific degree ‘Doctor’

Area of higher education 3. „Social, Economic, and Legal Sciences”

Professional field 3.7 „Administration and management”

Doctoral programme ‘Organisation and Management Outside the Sphere of
Material Production ’

1. Relevance and significance of the developed scientific problem.

Currently, those in charge face numerous challenges regarding the effective use of human resources and the management of organizational behavior, and new ways are being sought to improve skills in interpersonal relations, communication, and teamwork.

The dissertation work "The Influence of Interpersonal Relations within a Group on Team Building at the Vasil Levski National Military University" investigates and establishes the impact of group interpersonal relations on team building, analyzes issues in professional practice and opportunities for enhancing professional performance, and prioritizes the identification of methods tailored to the specific structure for improving the state of interpersonal relations within the organization.

The aim of the dissertation, as defined by the author, is to examine the effectiveness of organizational relationships and group and team performance by analyzing the organizational environment and climate within the structures of the Vasil Levski National Military University, and to provide guidelines for improving interpersonal relations, the organization's capacity to address interpersonal issues, and skills for managing conflict situations, as well as for achieving higher levels of trust and cooperation.

To achieve this research objective, the doctoral candidate has set herself the following four tasks:

1. To conduct a theoretical review of the fundamental concepts of organizational behavior and to trace its evolution across its three main levels: individual, group, and organizational.
2. To analyze, refine, and further develop existing methodologies for examining the impact of interpersonal group relations on team building, while taking into account the specific characteristics of respondents within the education and research environment of the security and defense sectors.
3. To conduct empirical research in a real-world setting and perform a statistical analysis of the observed phenomena and processes regarding the influence of interpersonal relationships on team building at the Vasil Levski National Military University and within its various structures, units, and respondent groups.

4. To identify problem areas and propose guidelines for improving interpersonal relationships during team building within the structures and units of the Vasil Levski National Military University.

By successfully addressing the research objectives within the established constraints, the author confirms the thesis of the dissertation that "the influence of interpersonal relations within a group examined and analyzed through the lens of managing people and organizations plays a decisive role in the formation of collectives, the building of teams, and their effective functioning."

2. Evaluation of the scientific results and contributions of the dissertation work.

The research conducted by the author and presented in the dissertation yields specific scientific results.

The contributions can be structured as follows:

2.1. Contributions with a scientific character.

- The theory of organizational behavior has been further enriched and developed based on a historical, comparative, and critical analysis of leading theoretical concepts regarding the essence, characteristics, elements, and significance of organizational behavior.
- A managerial concept of organizational behavior has been developed based on the "individual–group–organization" relationship, wherein the interconnection among the individual (individual characteristics and traits), the group (group characteristics and traits), the team (team characteristics and traits), and the organization (organizational characteristics and traits) serves as the foundation for studying human behavior within organizations.
- A methodology has been proposed for studying the influence of interpersonal group relationships on team building at the Vasil Levski National Military University; this methodology is applicable to all types of organizations commercial, non-profit, and public—facing challenges in analyzing human work behavior at the individual, group, and organizational levels.

2.2. Contributions with a scientific-applied character.

- Based on an empirical study and statistical analysis, the influence of interpersonal relationships on team building at the Vasil Levski National Military University has been identified encompassing three main groups: academic staff, administrative staff, and representatives of the Professional Sergeant College at the Vasil Levski National Military University (serving as the study's control group). Furthermore, the following have been determined: the socio-demographic profiles of the groups and teams; personality characteristics and individual behavior; the specifics of group behavior and group dynamics; and the characteristics of the organization and organizational behavior.
- Issues in professional practice and opportunities for enhancing the professional achievements of personnel at the individual, group, and organizational levels at the Vasil Levski National Military University have been identified through an empirical study involving three categories of respondents: academic staff, administrative staff, and representatives of the Professional Sergeant College.
- A model has been developed to improve interpersonal relations during team building at the Vasil Levski National Military University.

3. Critical remarks.

Regarding the dissertation, I have no significant comments or recommendations concerning the main body of the text and the argumentation supporting the conclusions. I consider the objective of the research to have been achieved.

4. Conclusion.

In the dissertation submitted for evaluation topic "The Influence of Interpersonal Relationships within a Group on Team Building at the 'Vasil Levski' National Military University" and authored by Anelia Kostadinova Nikolova the necessary research has been conducted, thereby achieving the research objectives.

“.

I consider the dissertation submitted by Anelia Kostadinova Nikolova to be complete and in full compliance with the requirements of the Act on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria for the acquisition of the educational and scientific degree of "Doctor".

The abstract has been prepared in accordance with the requirements and fully reflects the achievements of the dissertation.

Based on my area of expertise and the bibliography provided by the author regarding the dissertation topic, I believe the doctoral candidate's distinctive style is evident, and I have no information indicating the presence of plagiarism.

5. Evaluation of the dissertation work.

Based on the above , I give my **positive** assessment of the presented dissertation on the topic "The Influence of Interpersonal Relations within a Group on Team Building at the 'Vasil Levski' National Military University."

I propose to the esteemed members of the Scientific Jury that the author **Anelia Kostadinova Nikolova** be awarded the educational and scientific degree **‘Doctor’** in area of higher education 3. "Social, Economic and Legal Sciences," professional field 3.7. "Administration and Management," under the doctoral program "Organization and Management Outside the Sphere of Material Production."

1 .08. 2026

Dolna Mitropolia

Member of the Jury:

Assoc. Prof.Galina Todorova, PhD